

İndirilme Tarihi

17.02.2026 11:48:13

TDA 5042 - TÜRKOLOJİ ARAŞTIRMALARI TARİHİ II - Sosyal Bilimler Enstitüsü - Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Alanın önemli eser, yazı ve isimlerinden hareketle Türklük biliminin (Türkoloji) 21. yüzyıldaki durumu, gelişimi, önemi, etki alanı ve sorunları hakkında bilgilendirmek ve düşündürmek.

Dersin İçeriği

Türklük bilimi (Türkoloji) ile ilgili yazılmış temel eserlerden hareketle bu bilim dalına hizmet etmiş bilim insanlarının ve çalışmalarının tanıtılması.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

BURAN, Ahmet (2010), Kurşunlanan Türkoloji, Akçağ, Ankara. EREN, Hasan (1998), Türklük Bilimi Sözlüğü, TDK Yay., ÖZKAN, Nevzat (2017), Türk Dilinin Yurtları, Akçağ, İstanbul. TEKİN, Talat (1997), Türkoloji Eleştirileri, Simurg, İstanbul. TÜRK, Vahit (2024), Türk Kimliğinin Kaynakları, Töre-Devlet Yay., İstanbul. AKPINAR, Yavuz; ORAK, Bayram; MURADOV, Nazım (2003), İsmail Gaspiralı Seçilmiş Eserleri I (Roman ve Hikâyeleri), Ötügen, İstanbul. AKPINAR, Yavuz (2004), İsmail Gaspiralı Seçilmiş Eserleri II (Fikrî Eserleri), Ötügen, İstanbul.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Türkoloji Araştırmaları Tarihi 1'in devamı niteliğinde olan bu derste, öğrencilerin dersin gerektirdiği kazanımları elde edebilmeleri için şu etkinlikler, çalışmalar yapılır: Dersin ve içeriğinin öneminin kavratılması, İlk dönemde konuşulan konuların hatırlatılması, Okunacak ve üzerinde konuşulacak kitaplar ve yazarları hakkında ön bilgilendirme yapılması, İşlenecek metin bir makale veya bildiri ise bunun ders sırasında öğrencilerle birlikte okunması, tartışılması ve üzerinde düşünülmesi, İşlenecek metin bir kitap ise bölüm bölüm üzerinde durulması ve vurgulanması gereken noktaların öğrencilerle tartışılması ve üzerinde düşünülmesi, İşlenen metinde geçen olay, kavram, terim, yazar vb. bilgilere dikkat çekilmesi ve bunların kaydedilerek araştırılmasının sağlanması, Derste sık sık soru-cevap yönteminin kullanılması, Bir sonraki hafta, üzerinde çalışılacak metnin, yazarının belirtilmesi, Her hafta dersin başında öğrencilerin önceki konularla ilgili sorularına cevap verilmesi, Her hafta, sonraki konularla veya uygulamalarla ilgili ödev verilmesi, Üzerinde konuşulan konularla (kavram, olay, kişi vb.) ilgili genel ödevler verilmesi, Yapılan ödevlerle ilgili tartışma ve değerlendirme, Yapılan sınavlarla ilgili dönüt verilmesi, Öğrencilerle ders dışında bireysel olarak anlamadıkları veya danışmak istedikleri konularla ilgili görüşmeler yapılması, İstenmesi durumunda öğrencilere bireysel çalışmalar yaptırılması. Ayrıca bu derste kullanılan yöntemler şunlardır: 1. DÜZ ANLATIM 2. PROBLEM ÇÖZME 3. TARTIŞMA 4. GÖSTERİP-YAPTIRMA

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Verilen notlar, ders kitapları ve önerilen çalışmalar dışında öğrencilere ek kaynaklar önerilir. EREN, Hasan (1998), Türklük Bilimi Sözlüğü-I. Yabancı Türkologlar, TDK, Ankara. BURAN, Ahmet (2015), Türklük Bilimi Terimleri Sözlüğü, Akçağ, Ankara. KAYDAROV, Abdualı; ORAZOV, Meyirbek (2012), Türklük Bilgisine Giriş (Akt. Vahit Türk), Kesit, İstanbul. MENGES, Karl (2020), Türk Dilleri ve Halkları-Türklük Araştırmalarına Giriş (Çev. Erhan Taşbaş), TDK, Ankara. ÖZKAN, Nevzat (2017), Türk Dilinin Yurtları, Akçağ, Ankara. ERCİLASUN, A. Bican (2007), Türk Lehçeleri Grameri, Akçağ, Ankara. TANERİ, Aydın (1983), Türk Kavramının Gelişmesi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara. TÜRK, Vahit (2024), Türk Kimliğinin Kaynakları, Töre-Devlet, İstanbul. GÜVENÇ, Bozkurt (1997), Türk Kimliği-Kültür Tarihinin Kaynakları, Remzi, İstanbul. BAYKARA, Tuncer (2007), Türk Adının Anlamı, Atatürk Kültür Merkezi, Ankara. GÖKDEMİR, Ayvaz (2008), Türk Kimliği, Bengü, Ankara. ORKUN, Hüseyin Namık (2004), Türk Sözü'nün Aslı, TDK, Ankara. GÖKALP, Ziya (2018), Türkçülüğün Esasları, Akçağ, Ankara. GÖKDAĞ, Bilgehan, Atsız (2018), Türklerin Dünyası, Akçağ, İstanbul.

Dersin Verilişi

Bu derste, öğrencilerin dersin gerektirdiği kazanımları elde edebilmeleri için şu etkinlikler, çalışmalar yapılmaktadır: Dersin ve içeriğinin öneminin anlatılması, Bir sonraki hafta, üzerinde durulacak konunun belirtilmesi ve bu konuyla ilgili temel kaynakların paylaşılması, Her hafta dersin başında öğrencilerin önceki konularla ilgili sorularına cevap verilmesi, Her hafta, sonraki konularla veya uygulamalarla ilgili ödev verilmesi, Üzerinde konuşulan konularla (kavram, olay, kişi vb.) ilgili genel ödevler verilmesi, Yapılan ödevlerle ilgili tartışma ve değerlendirme, Yapılan sınavlarla ilgili dönüt verilmesi, Kağıtların birlikte okunması, Öğrencilerle ders dışında bireysel olarak anlamadıkları veya danışmak istedikleri konularla ilgili görüşmeler yapılması, İstenmesi durumunda öğrencilere bireysel çalışmalar yaptırılması.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Doç. Dr. Mustafa Karataş

Program Çıktısı

- “Türk”, “Türk dünyası”, “Türkçe/Türk dili”, “Türklük bilimi (Türkoloji, Türkiyat)”, “Altayistik” terimlerinin anlamını ve kapsamını bilir.
- Türklük biliminin kuruluşu ve gelişmesi hakkında bilgi sahibi olur.
- Türklük bilimiyle ilgili temel eserleri ve yazarlarını tanır.
- Türklük biliminin önemi, etki alanı ve sorunları hakkında bilgi ve bilinç sahibi olur.

Hazırlık	Öğretim		
Sıra Bilgileri	Laboratuvar	Metodları	Teorik
Uygulama			
1			Giriş, Tanışma Dersin amacı, önemi, işlenişi, yöntemi, kaynakları ve sınavları ile ilgili bilgilendirme.
2			Eser inceleme ve tartışma: Ahmet Buran, Kurşunlanan Türkoloji
3			Eser inceleme ve tartışma: Ahmet Buran, Kurşunlanan Türkoloji
4			Eser inceleme ve tartışma: Ahmet Buran, Kurşunlanan Türkoloji
5			Eser inceleme ve tartışma: Vahit Türk, Türk Kimliğinin Kaynakları
6			Eser inceleme ve tartışma: Vahit Türk, Türk Kimliğinin Kaynakları
7			Eser inceleme ve tartışma: Vahit Türk, Türk Kimliğinin Kaynakları
8			Ara Sınav
9			Sınav Değerlendirmesi Sınav sorularının cevaplandırılması Yapılan hataların tartışılması
11			Eser inceleme ve tartışma: Yavuz Akpınar, İsmail Gaspıralı
12			Eser inceleme ve tartışma: Yavuz Akpınar, İsmail Gaspıralı
13			Ziya Gökalp, Türkçülüğün Esasları
14			Ziya Gökalp, Türkçülüğün Esasları
15			Dönemin Değerlendirilmesi

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	5,00
Ödev	14	3,00
Final	1	3,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	3,00
Ara Sınav Hazırlık	1	10,00
Final Sınavı Hazırlık	1	10,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	3,00
Derse Katılım	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16
Ö.Ç. 1	1	1	2	2	2		3							3		
Ö.Ç. 2	1	1	2	2	2		3							3		
Ö.Ç. 3	1	1	2	2	2		3							3		
Ö.Ç. 4	1	1	2	2	2		3							3		

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Alanındaki lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak aynı veya farklı bir alandaki bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirir ve derinleştirir.
- P.Ç. 2 :** Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrar ve farklı disiplinlerle ortak çalışmalar yürütür.
- P.Ç. 3 :** Lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak ilgili alandaki kaynakları etkin bir şekilde kullanır.
- P.Ç. 4 :** Alanla ilgili uygulanan araştırma yöntem ve tekniklerini kullanır, kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.
- P.Ç. 5 :** Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar, çözümler ve yeni bilgiler oluşturur.
- P.Ç. 6 :** Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgileri toplumun eğitim, kültür ve sanat seviyesinin yükseltilmesi yönünde kullanır.
- P.Ç. 7 :** Alanıyla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
- P.Ç. 8 :** Alanıyla ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunların çözümü için yeni yaklaşımlar geliştirir.
- P.Ç. 9 :** Alanı ile ilgili sorunların çözümlenmesinde liderlik yapar; kişisel, kurumsal ve takım çalışmalarını uzmanlık düzeyinde organize eder.
- P.Ç. 10 :** Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler, geliştirir ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçer.
- P.Ç. 11 :** Alanındaki güncel gelişmeleri ve yürütülen projeleri nicel ve nitel verilerle destekleyerek alanındaki ve alan dışındaki gruplara uygun iletişim araçlarıyla aktarır.
- P.Ç. 12 :** Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B2 Genel düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurar.
- P.Ç. 13 :** Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili verileri toplar, yorumlar, uygular ve duyurulması aşamalarında bilimsel, kültürel, sanatsal, toplumsal ve etik değerleri gözeterek denetler ve bu değerleri anlatır.
- P.Ç. 15 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 16 :** Alanıyla ilgili bilgileri uzmanlık düzeyinde kavrar ve ikinci kişilere normlara uygun olarak aktarır.
- Ö.Ç. 1 :** “Türk”, “Türk dünyası”, “Türkçe/Türk dili”, “Türklük bilimi (Türkoloji, Türkiyat)”, “Altayistik” terimlerinin anlamını ve kapsamını bilir.
- Ö.Ç. 2 :** Türklük biliminin kuruluşu ve gelişmesi hakkında bilgi sahibi olur.
- Ö.Ç. 3 :** Türklük bilimiyle ilgili temel eserleri ve yazarlarını tanır.
- Ö.Ç. 4 :** Türklük biliminin önemi, etki alanı ve sorunları hakkında bilgi ve bilinç sahibi olur.